

# Ardal Ni 2035

## Canlyniadau Ymarferiad Ymgysylltu Cyhoeddus (Chwefror – Mehefin 2022)

Dalgylch Bala a Phenllyn.



# 1 Cyflwyniad

- 1.1 Bwriad prosiect Ardal Ni 2035 ydi cynnal sgwrs a thrafod gyda chymunedau lleol er mwyn adnabod beth sy'n bwysig i drigolion a sut yr hoffent weld eu hardal yn datblygu dros y 10-15 mlynedd nesaf.
- 1.2 Ein bwriad yw cyd-weithio a chyd-ddatblygu datrysiadau gyda sefydliadau, grwpiau ac unigolion. Ar ddiwedd y prosiect bydd 13 cynllun adfywio penodol yn cael eu creu a fydd adlewyrchu blaenoriaethau a dyheadau cymunedau lleol.
- 1.3 Fel cam cyntaf i'r gwaith, cynhaliwyd sgysiau gyda Chynghorwyr, Cynghorau Cymuned a Thref a grwpiau adfywio lleol er mwyn sefydlu:
  - **Beth sy'n dda** am yr ardal?
  - **Beth sydd ddim mor dda** am yr ardal?
  - **Pa newidiadau fysech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd yn eich ardal yn ystod y 15 mlynedd nesaf, fisa'n gwneud eich ardal yn well lle i fyw ynddi?**
- 1.4 Fe wnaeth **7** o Gynghorau Cymuned/Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau lleol yn Nalgylch Bala a Phenllyn gyflwyno eu syniadau ynglŷn â beth ddylai fod yn flaenoriaethau lleol ar gyfer yr ardal yn y cyfnod hyd at 2035. Defnyddiwyd yr ymatebion yma fel sail ar gyfer yr ail-gam o ymgysylltu ehangach gyda'r cyhoedd.
- 1.5 Ym mis Chwefror 2022 fe lansiwyd ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus ar gyfer pob un o'r 13 ardal/dalgylch, gyda gwahoddiad i bobl leol gyfrannu i'r gwaith o siapio prosiect Ardal Ni 2035 drwy lenwi holiadur syml ar-lein neu ar bapur.
- 1.6 Er mwyn annog cymaint o bobl â phosib i gymryd rhan, trefnwyd ymgyrch ymgysylltu cynhwysfawr a oedd yn cynnwys:
  - Datganiadau i'r wasg ac eitem ar y radio;
  - Hysbysebion yn y papurau Bro;
  - Taflenni gwybodaeth;
  - Negeseuon drwy'r cyfryngau cymdeithasol;
  - Negeseuon amlwg ar dudalen gartref gwefan y Cyngor;
  - Mynychu digwyddiad Balchder Gogledd Cymru ym Mangor.

1.7 Yn ogystal, trefnwyd cyfres o ymweliadau a chyfarfodydd wyneb yn wyneb i glywed lleisiau grwpiau ac unigolion nad yw'r Cyngor wedi clywed (rhyw lawer) ganddynt yn hanesyddol. Roedd rhain yn cynnwys:

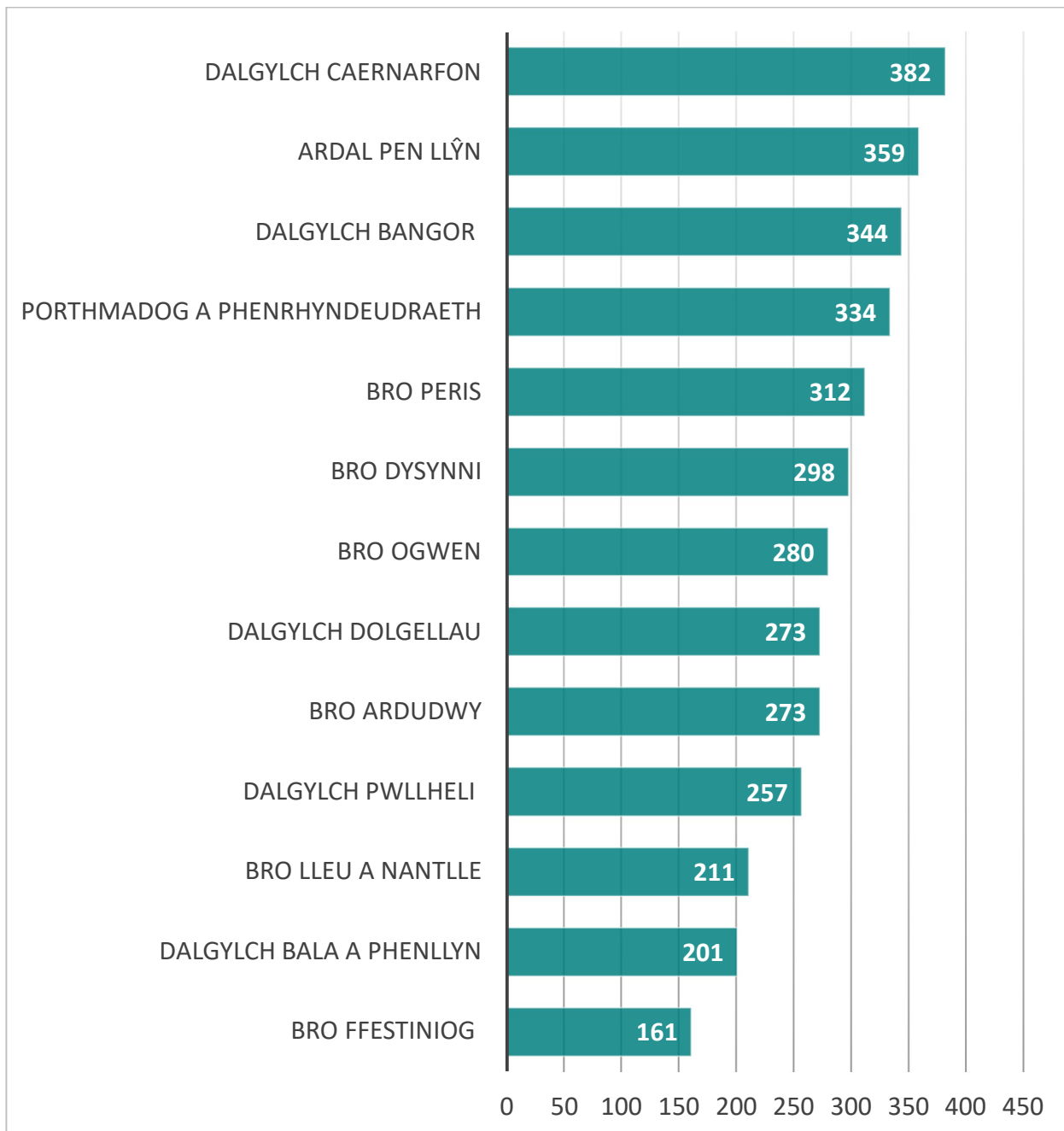
- GISDA Blaenau Ffestiniog – Sesiwn drafod gyda'r criw Bwrdd Pobl Ifanc a sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- GISDA Caernarfon - Sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- GISDA Pwllheli - Sesiwn drafod gydag aelodau o Glwb LHDT+ GISDA.
- Dementia Actif Gwynedd, Y Bermo – Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.
- Dementia Actif Gwynedd, Dolgellau - Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.
- Dementia Actif – Sesiwn drafod ar ôl chwarae Boccia yn Nhafarn yr Heliwr yn Nefyn.
- Dementia Actif, Caernarfon - Sesiwn drafod ar ôl yr ymarfer cadw'n heini.

# 2 Trosolwg Sirol

**3,776** o unigolion ar draws Gwynedd wedi manteisio ar y cyfle i ddweud eu dweud:

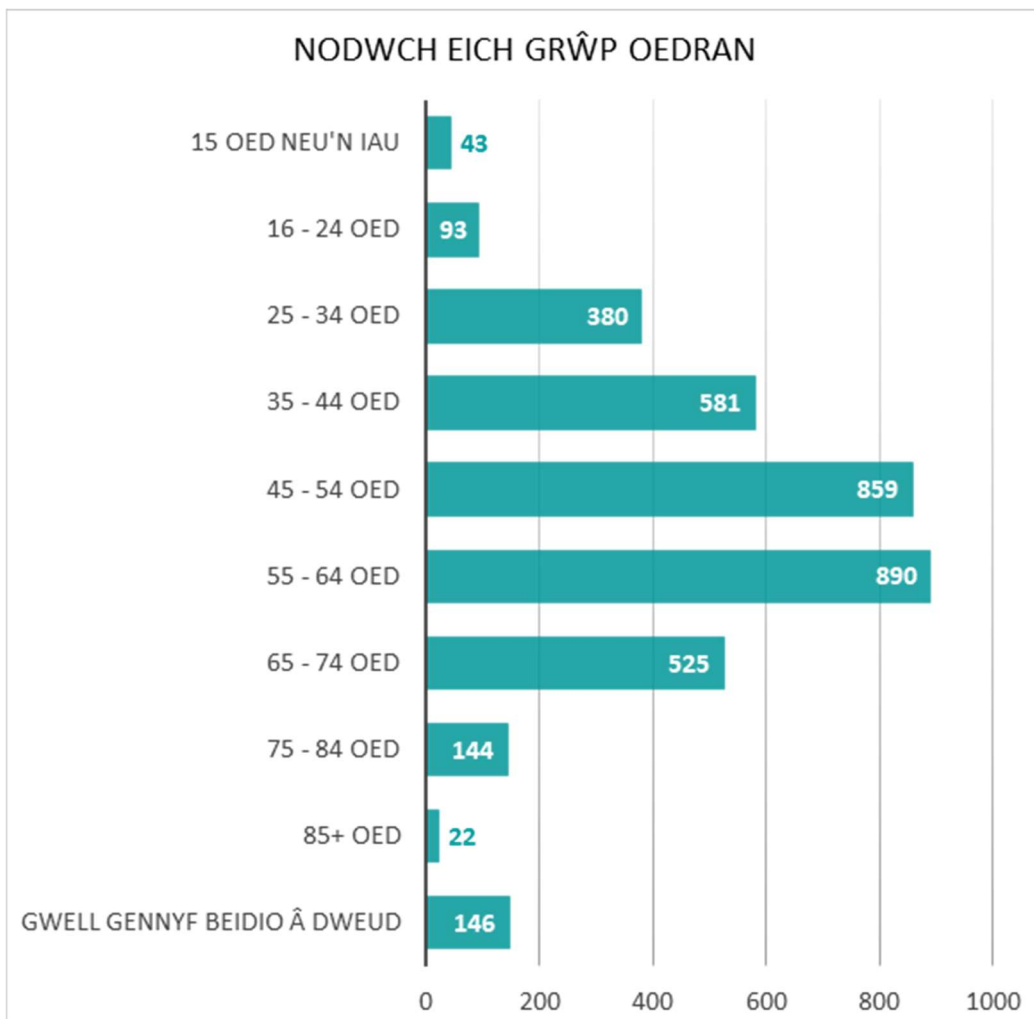
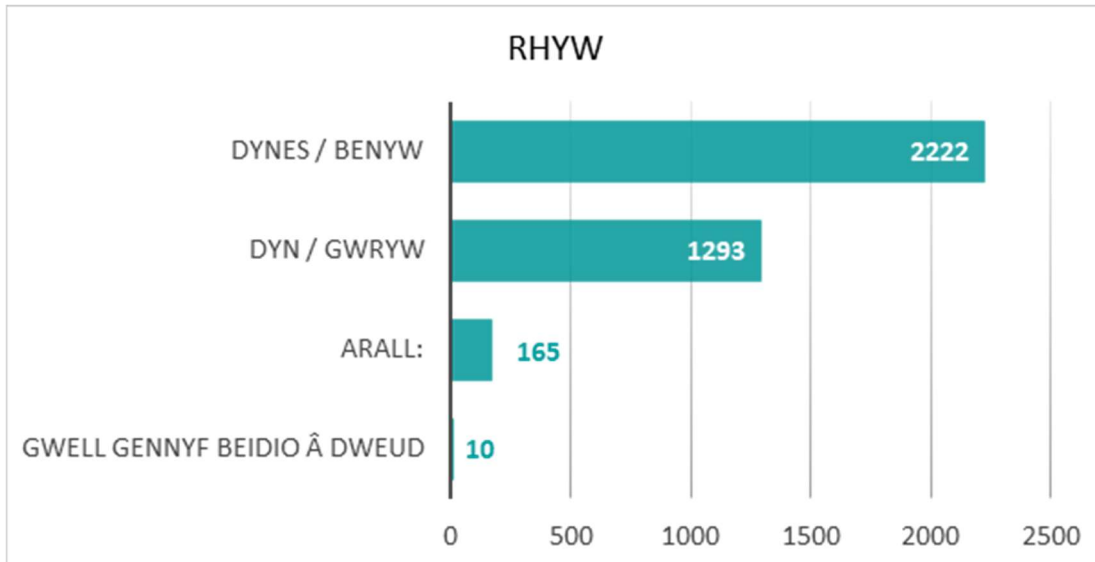
- **3,675** o'r rhain wedi cwblhau'r holiadur ar-lein.
- **10** wedi cwblhau'r holiadur papur a oedd ar gael yn y llyfrgelloedd, siopau Gwynedd neu drwy gyflwyno cais dros y ffôn.
- **6** wedi cwblhau'r fersiwn 'Hawdd ei Ddarllen' o'r holiadur.
- **85** o bobl wedi mynychu sesiynau wyneb yn wyneb ar gyfer **pobl ifanc, pobl ifanc LHDT+, pobl hŷn a phobl sy'n byw gyda dementia.**

## 2.1 Nifer o ymatebwyr fesul ardal\*

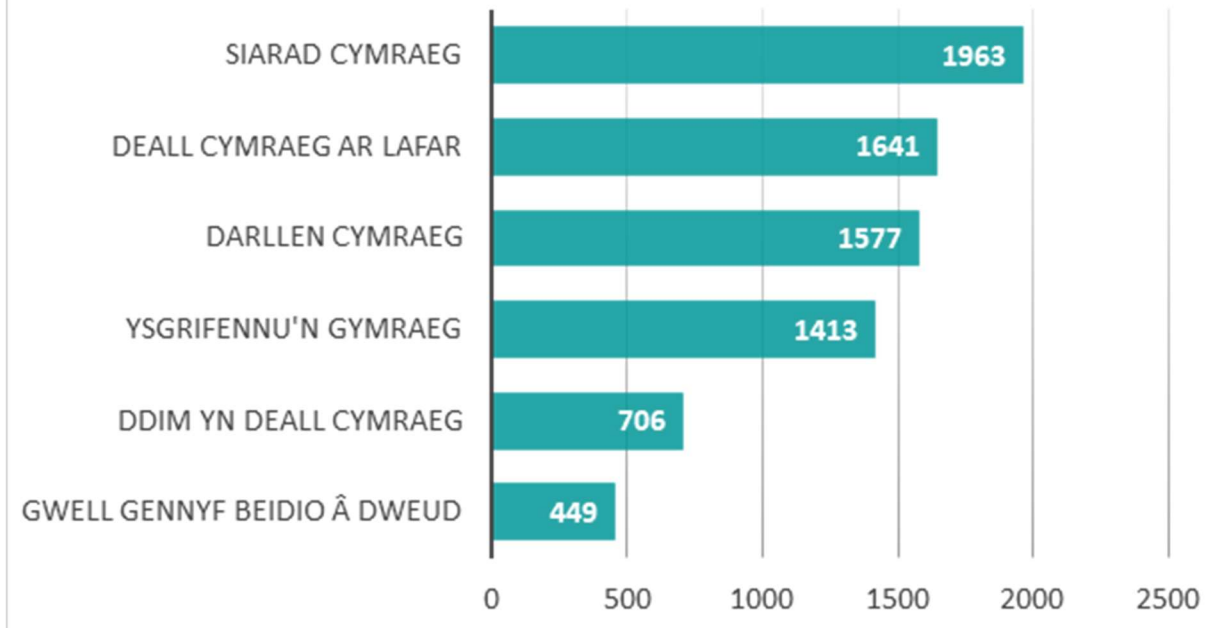


\*Ar gyfer yr holiadur ar-lein a phapur.

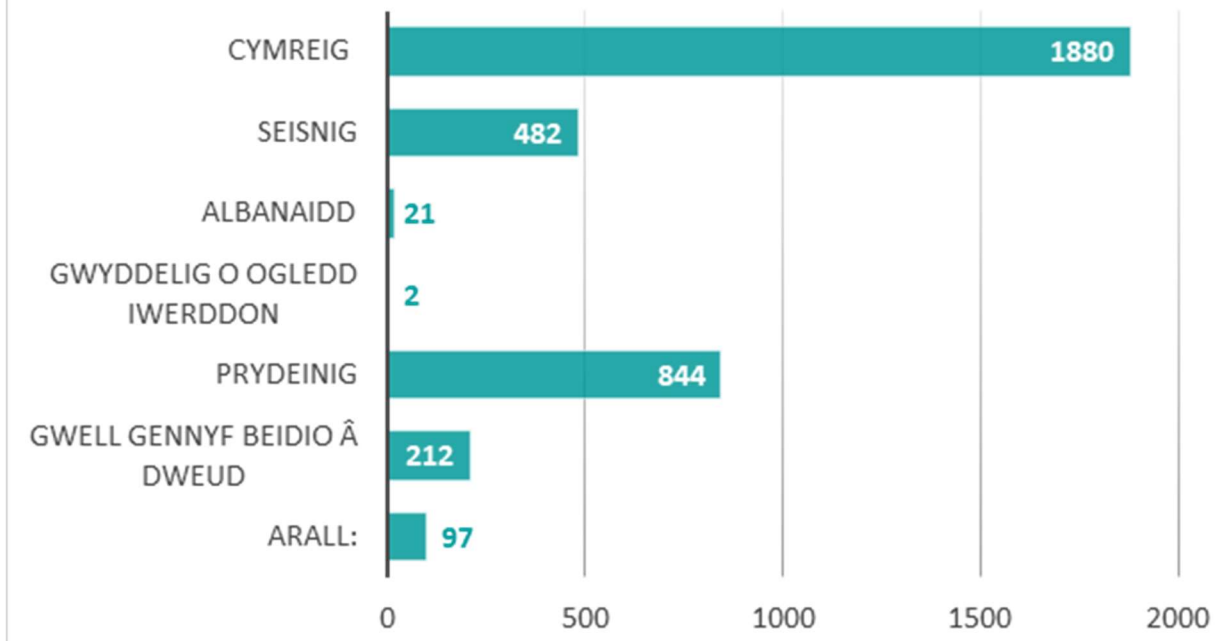
## 2.2 Trosolwg o'r Ymatebwyr i'r Arolwg Cyhoeddus ar gyfer Gwynedd.



### YDYCH CHI'N DEALL, SIARAD, DARLLEN A/NEU'N YSGRIFENNU'N GYMRAEG?

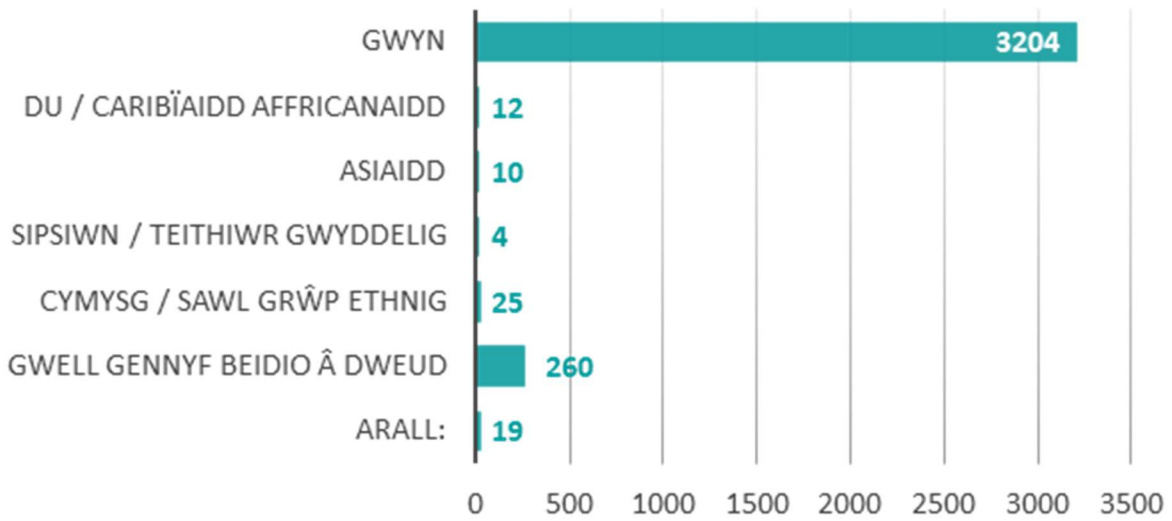


### CENEDLIGRWYDD NEU HUNANIAETH GENEDLAETHOL?

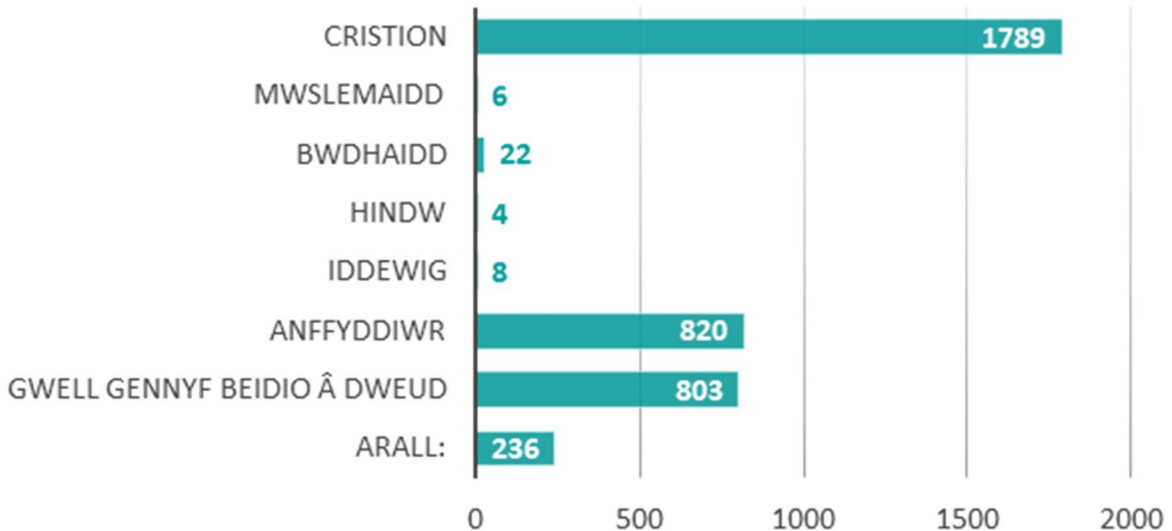




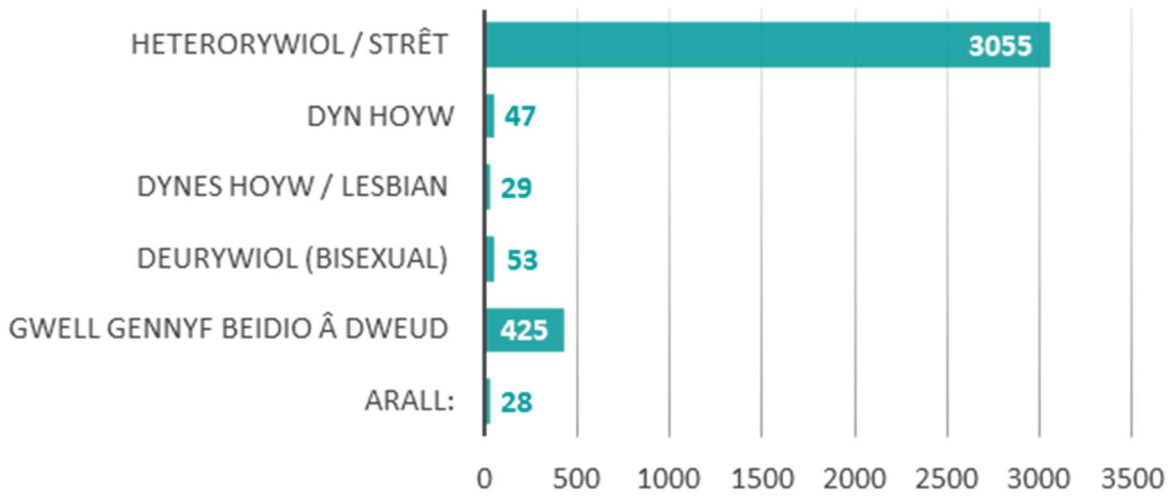
### BETH YW EICH HIL?



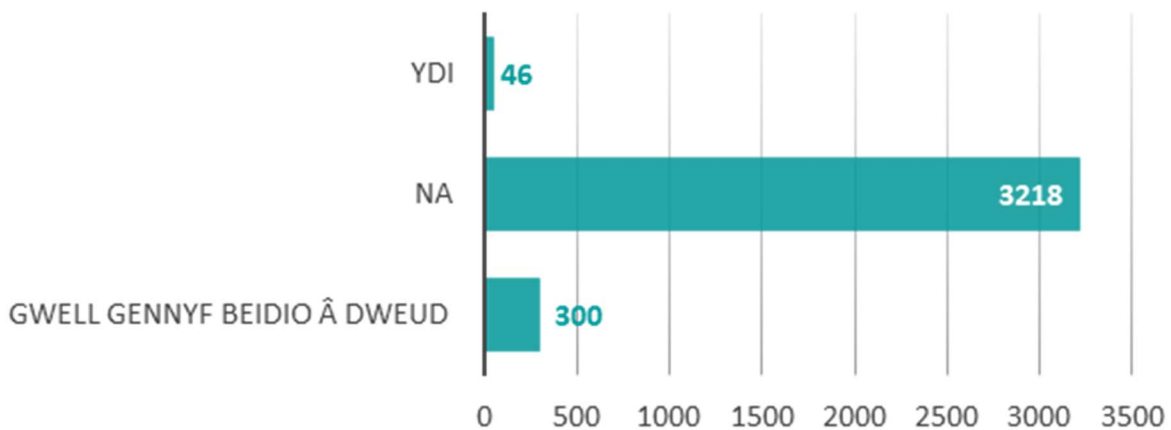
### BETH YW EICH CREFYDD?



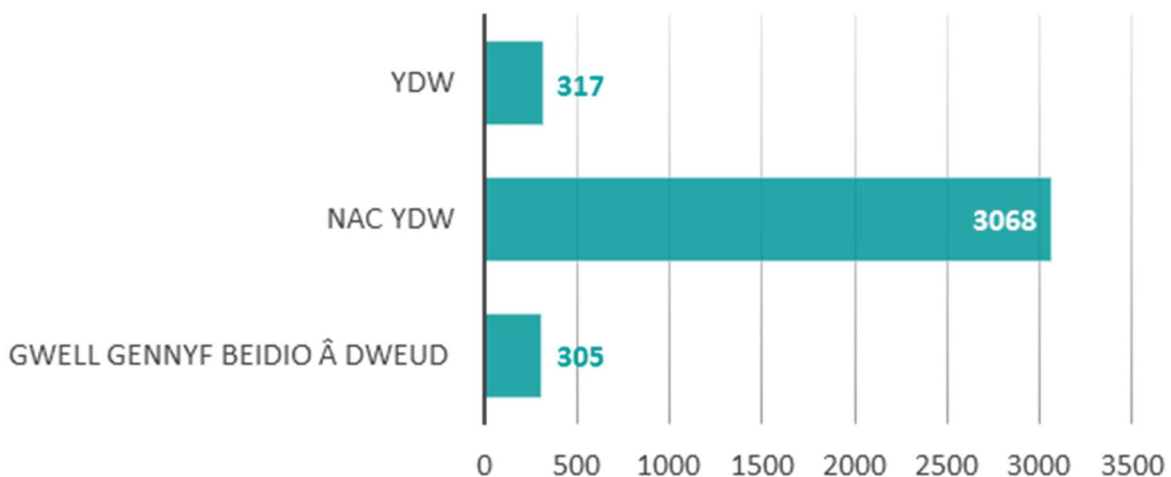
### PA UN O'R RHAIN SY'N EICH DISGRIFIO CHI ORAU?



### YDI EICH HUNANIAETH RHYWEDD WEDI NEWIDO'R HYN A BENNWDYD ADEG EICH GENI?



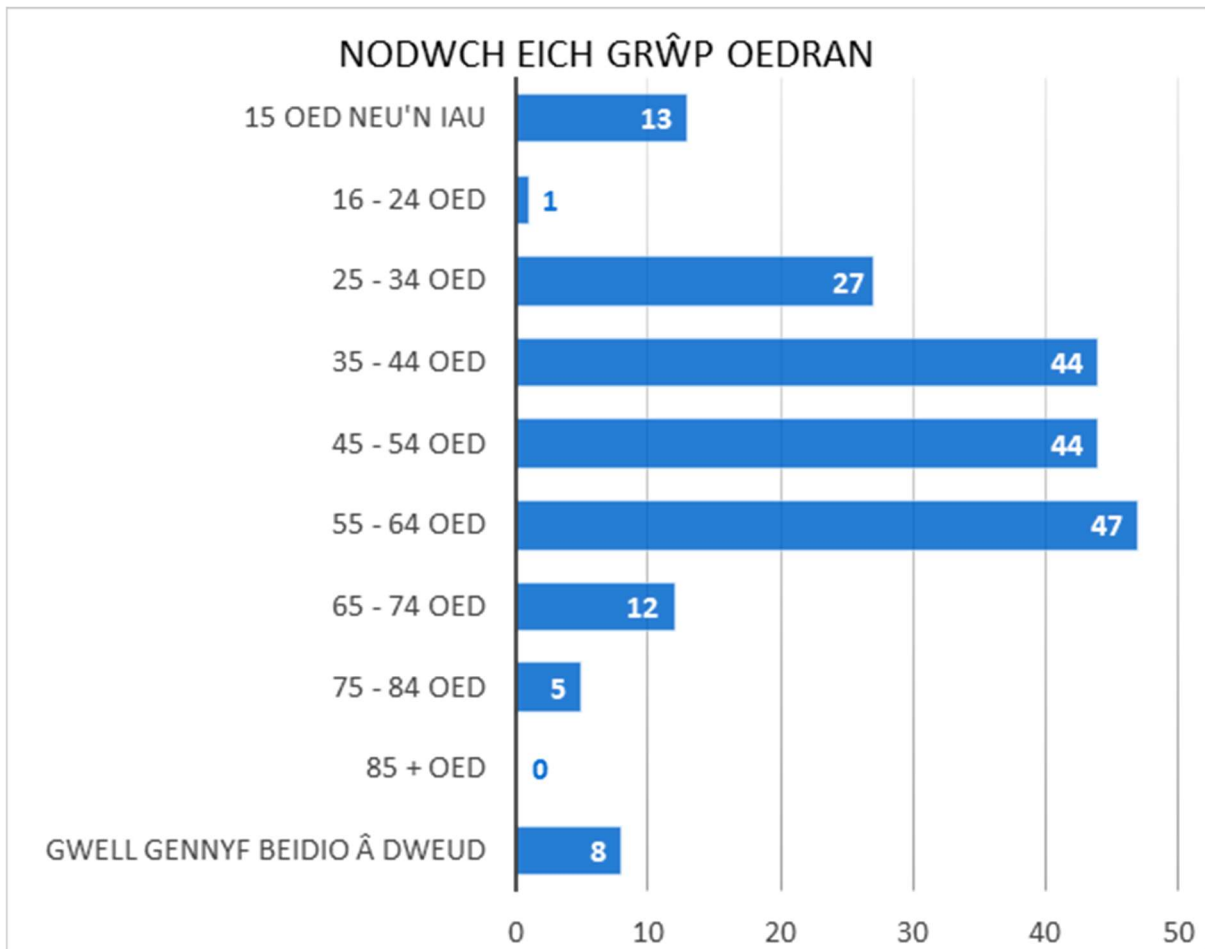
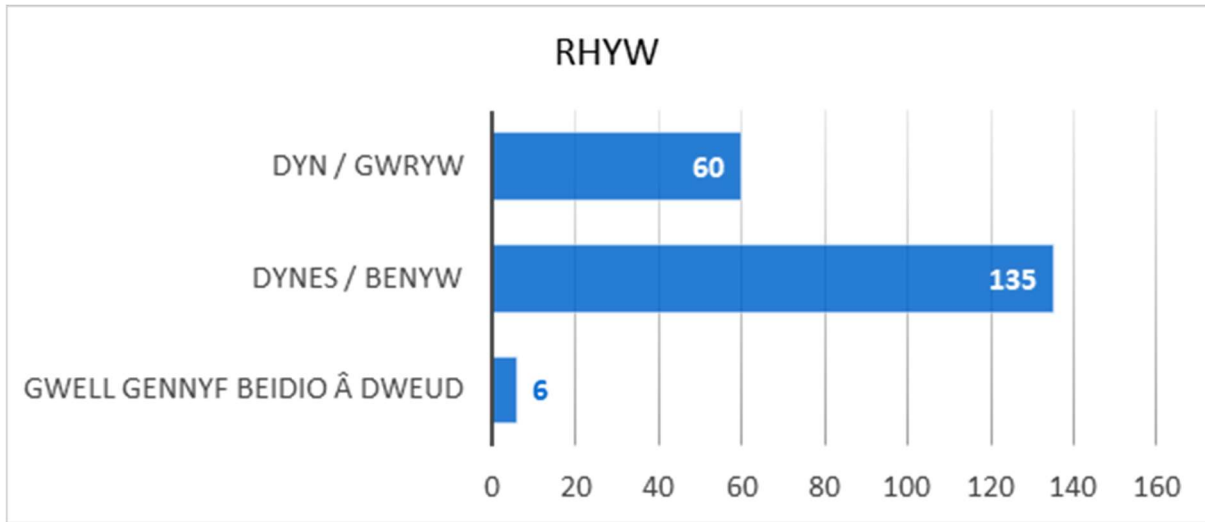
### A YDYCH CHI'N YSTYRIED EICH HUN YN BERSON ANABL?



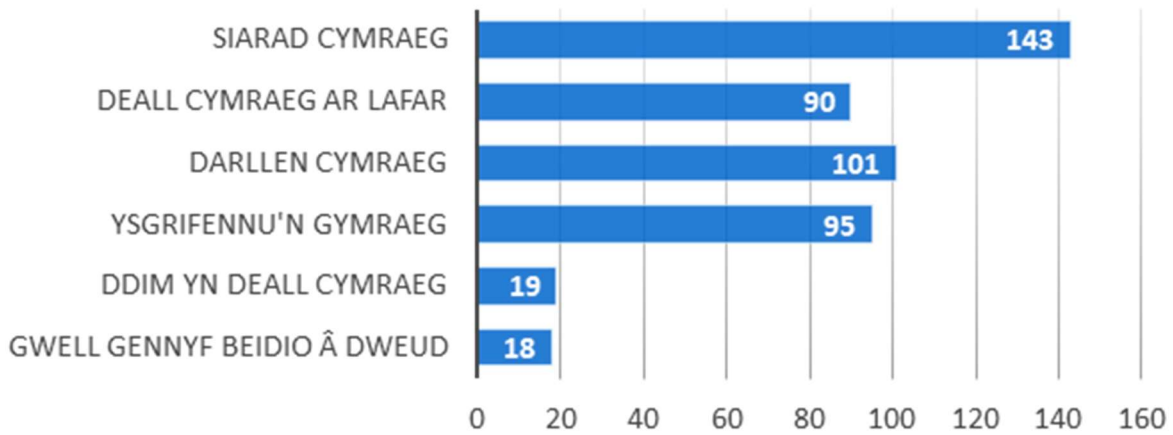
# 3 Canlyniadau dalgylch Bala a Phenllyn

### 3.1 Trosolwg o'r Ymatebwyr i'r Arolwg Cyhoeddus ar gyfer dalgylch Bala a Phenllyn.

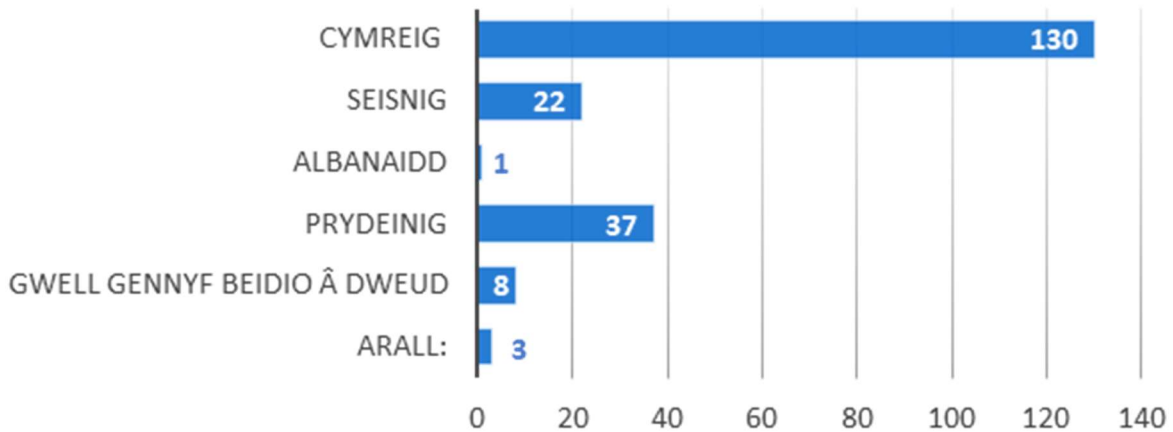
3.2 Derbyniwyd **201** o ymatebion i'r Holiadur Ardal Ni 2035 ar gyfer dalgylch Bala a Phenllyn



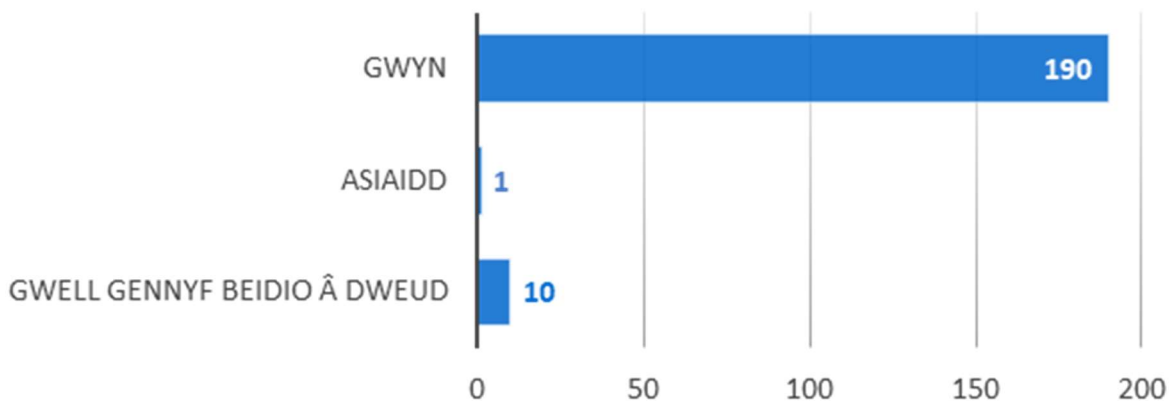
### YDYCH CHI'N DEALL, SIARAD, DARLLEN A/NEU'N YSGRIFENNU'N GYMRAEG?



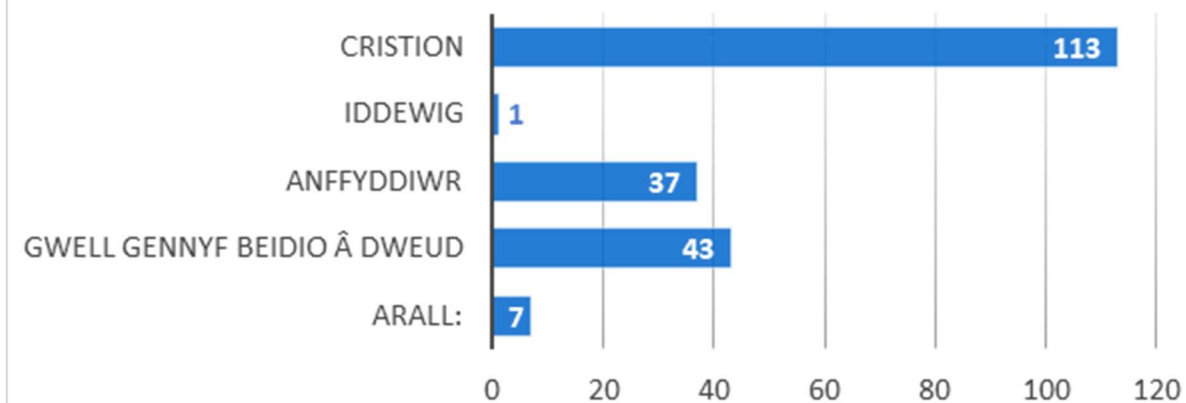
### CENEDLIGRWYDD NEU HUNANIAETH GENEDLAETHOL?



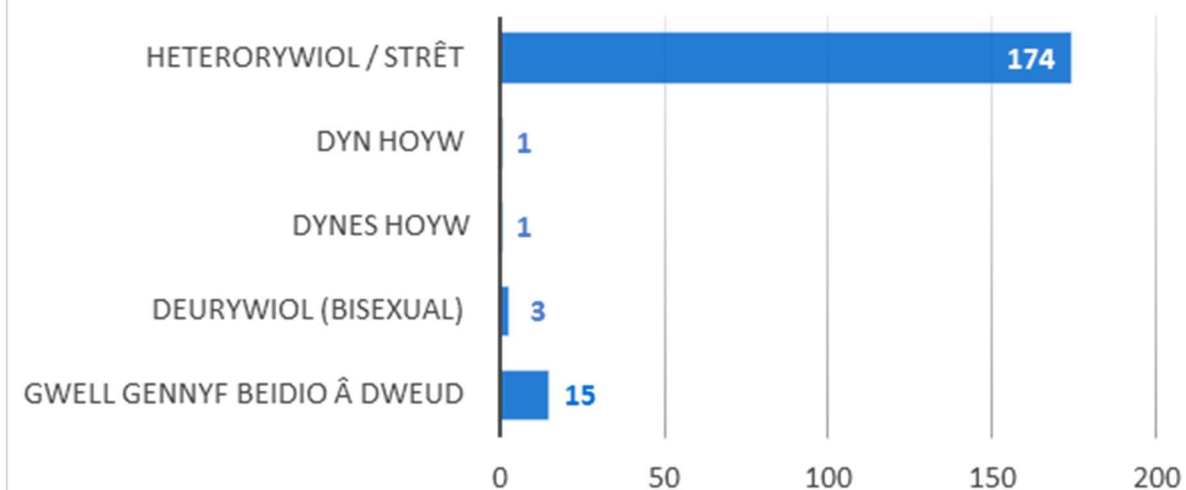
### BETH YW EICH HIL?



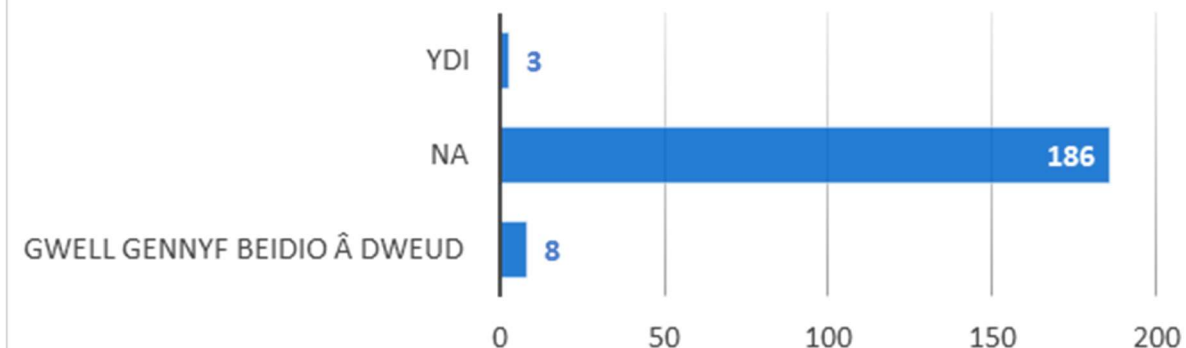
### BETH YW EICH CREFYDD?



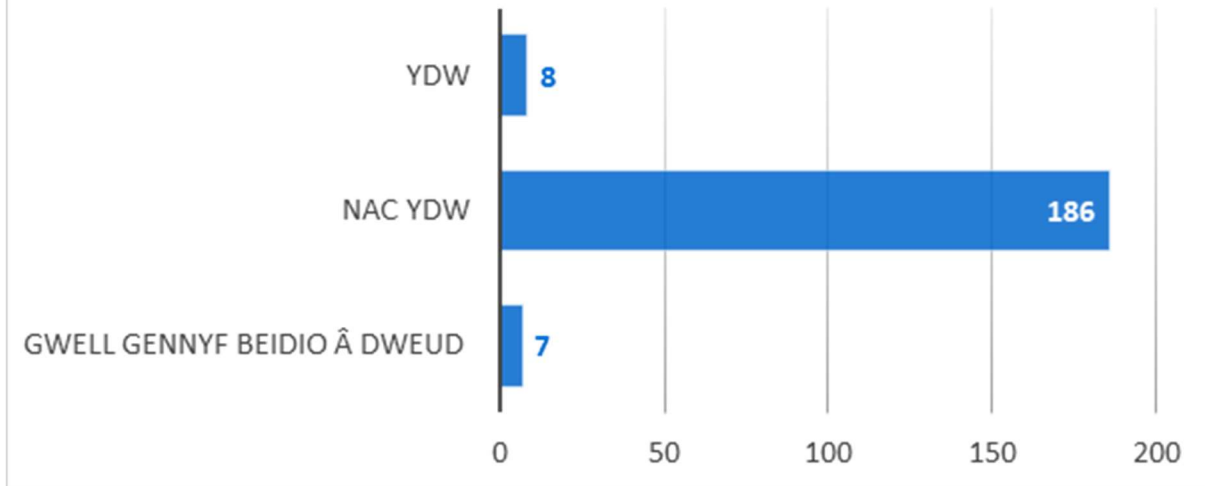
### PA UN O'R RHAIN SY'N EICH DISGRIFIO CHI ORAU?



### YDI EICH HUNANIAETH RHYWEDD WEDI NEWID O'R HYN A BENNWDY ADEG EICH GENI?



### A YDYCH CHI'N YSTYRIED EICH HUN YN BERSON ANABL?



## 4 Nifer o ymatebwyr fesul tref neu bentref yn Nalgylch Bala a Phenllyn.

4.1 Mae'r tabl isod yn dangos y nifer o ymatebwyr fesul tref neu bentref yn Nalgylch Bala a Phenllyn.

Tref/Pentref	Nifer o ymatebwyr
• Y Bala	<b>85</b>
• Llanuwchllyn	<b>36</b>
• Llandderfel	<b>18</b>
• Llanfor	<b>13</b>
• Frongoch	<b>10</b>
• Llangower	<b>10</b>
• Arall:	<b>7</b>
• Glan-yr-Afon	<b>5</b>
• Parc	<b>5</b>
• Sarnau	<b>4</b>
• Llanycil	<b>2</b>
• Rhyd Uchaf	<b>2</b>
• Rhosygwaliau	<b>2</b>
• Llidiardau	<b>1</b>



## 5 Beth sy'n dda am Ddalgyrch Bala a Phenllyn?

- 5.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gyngorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau Lleol Dalgyrch Bala a Phenllyn. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Dalgyrch Bala a Phenllyn i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Beth sy'n dda am Ddalgyrch Bala a Phenllyn?	Nifer o weithiau y blaenoriaethwyd y thema
<ul style="list-style-type: none"><li>Yr Amgylchedd naturiol ac agosatrwydd at fynyddoedd, Llyn Tegid a chefn gwlad</li></ul>	140
<ul style="list-style-type: none"><li>Lle da i fagu teulu</li></ul>	121
<ul style="list-style-type: none"><li>Yr iaith Gymraeg a'r diwylliant</li></ul>	119
<ul style="list-style-type: none"><li>Ysbryd a chyfeillgarwch cymunedol</li></ul>	97
<ul style="list-style-type: none"><li>Gwasanaeth a darpariaeth iechyd a gofal da yn lleol</li></ul>	88
<ul style="list-style-type: none"><li>Gallu'r ardal i ddenu twristiaeth er budd economaidd</li></ul>	82
<ul style="list-style-type: none"><li>Darpariaeth addysg ac ysgolion da</li></ul>	68
<ul style="list-style-type: none"><li>Cynnyrch a busnesau lleol yn yr ardal</li></ul>	40
<ul style="list-style-type: none"><li>Cyfleusterau fel siopau, caffis a'r theatr</li></ul>	30
<ul style="list-style-type: none"><li>Gweithgareddau cymdeithasol a chyfleusterau cymunedol</li></ul>	23
<ul style="list-style-type: none"><li>Band eang /Cysylltiad we da</li></ul>	22
<ul style="list-style-type: none"><li>Mudiadau, elusennau, mentrau a grwpiau gwirfoddol gweithgar yr ardal</li></ul>	18
<ul style="list-style-type: none"><li>Darpariaeth da i bobl hŷn</li></ul>	16
<ul style="list-style-type: none"><li>Cyfleoedd cyflogaeth yn yr ardal</li></ul>	9

- 5.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn '**Nodwch unrhyw beth arall sy'n dda am Ddalgyrch Bala a Phenllyn sydd heb ei restru uchod**', derbyniwyd **29** o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr Dalgyrch Bala a Phenllyn. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Ysbryd a chyfeillgarwch cymunedol (n=5); Yr iaith Gymraeg a'r diwylliant (n=4).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall sydd ddim mor dda am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn
<ul style="list-style-type: none"> <li>Cyfleusterau chwaraeon a gweithgareddau awyr agored e.e. Llyn Tegid.</li> </ul>	5

- 5.3 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbynwyr yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

## 6 Beth sydd ddim mor dda am Ddalgyrch Bala a Phenllyn?

- 6.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a blaenoriaethwyd gan Gyngorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau Lleol Dalgyrch Bala a Phenllyn. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr Dalgyrch Bala a Phenllyn i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Beth sydd <u>ddim mor dda</u> am Ddalgyrch Bala a Phenllyn?	Nifer o weithiau y blaenoriaethwyd y thema
• Diffyg tai addas a fforddiadwy i bobl leol i'w prynu neu'u rhentu	119
• Diffyg swyddi cyflog uchel a llawn amser	100
• Nifer uchel o ail dai a tai haf yn yr ardal	95
• Pellter daearyddol o gyfleusterau a gwasanaethau	73
• Mae'r rhwydwaith trafniadaeth gyhoeddus yn yr ardal yn annigonol	70
• Camddefnyddio cyffuriau ac alcohol	70
• Rhwystrau o fewn y maes cynllunio a datblygiadau adeiladu	61
• Mae pryder yn ymwneud a pharcio mewn nifer o leoliadau	46
• Band eang / cysylltiad we wael	45
• Dim angerdd nac arweiniad yn lleol er mwyn newid	42
• Pryderon am effaith twristiaeth ar yr amgylchedd leol	40
• Yr iaith Gymraeg a'r diwylliant yn colli tir	32
• Pryder yn lleol am ddarpariaeth iechyd, lles a gofal yn yr ardal	19

- 6.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn '**Nodwch unrhyw beth arall sydd ddim mor dda am Ardal Bala a Phenllyn sydd heb ei restru uchod**', derbyniwyd **50** o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr Dalgylch Bala a Phenllyn. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Materion ynghylch ffyrdd a pharcio (n=9); materion ynghylch ymddygiad gwrth-gymdeithasol gan gynnwys camddefnyddio cyffuriau ac alcohol (n=4).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall sydd ddim mor dda am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dim digon o siopau gan gynnwys diffyg 'archfarchnad fforddiadwy.'</li> </ul>	6
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sylwadau am waith Cyngor Tref.</li> </ul>	5
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Diffyg cyfleusterau/gweithgareddau i bobl ifanc.</li> </ul>	4
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Y rhwydwaith llwybrau cyhoeddus yn annigonol.</li> </ul>	3

- 6.3 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbynwyr yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

## 7 Pa newidiadau fyddech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd yn Nalgylch Bala a Phenllyn dros y 15 mlynedd nesaf fyddai'n gwneud yr ardal yn well lle i fyw ynddi?

- 7.1 Mae'r tabl isod yn rhestru'r themâu a flaenoriaethwyd gan Gynghorau Cymuned / Tref, mudiadau, grwpiau ac Aelodau Lleol dalgylch Bala a Phenllyn. Fel rhan o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gwahoddwyd preswylwyr dalgylch Bala a Phenllyn i ddewis hyd at 5 thema yr oeddynt yn cytuno gyda fwyaf.

Pa newidiadau fyddech chi'n dymuno eu gweld yn digwydd yn Nalgylch Bala a Phenllyn dros y 15 mlynedd nesaf fyddai'n gwneud yr ardal yn well lle i fyw ynddi?	Nifer o weithiau ddaru'r thema cael ei ddewis
• Cynlluniau i sicrhau tai sy'n addas i anghenion bobl leol	96
• Cynlluniau i gynnal a datblygu llwybrau cyhoeddus a llwybrau beicio a datblygu llecynnau gwyrdd	94
• Datblygu cynlluniau i gwrdd ag anghenion pobl ifanc yr ardal	91
• Cynlluniau i gefnogi busnesau a mentrau lleol a hyrwyddo cynnyrch lleol byddai hefyd yn denu mwy o fusnesau fydd yn creu swyddi gwerth uchel i'r ardal	71
• Cynlluniau i ddatblygu rhwydwaith trafndiaeth gyhoeddus lleol sy'n hygyrch, integredig ac addas i anghenion yr ardal	70
• Ardal yn fwy gwyrdd - ynni adnewyddol, lleihau'r defnydd o blastig, pwyntiau gwefru ceir, cynlluniau plannu coed ac ati	70
• Cynllun Twristiaeth Gynaliadwy effeithiol i gael gwell rheolaeth ar dwristiaeth a gwneud y mwyaf o'r potensial economaidd i bobl leol	64
• Cynlluniau a chefnogaeth i weithgareddau sy'n hyrwyddo'r iaith Gymraeg a'r diwylliant ac sy'n cefnogi dysgwyr yr iaith	49
• Cynlluniau i warchod y diwydiant amaeth yn yr ardal	47
• Uwchraddio is-adeiledd band eang	45
• Cynlluniau i hwyluso'r broses o alluogi cymunedau i gymryd rheolaeth o'u asedau lleol eu hunain er mwyn cyfarch anghenion yr ardal	41
• Cynlluniau i wella rheolaeth parcio ar gyfer trigolion lleol	39
• Mwy o gefnogaeth i bwyllgorau neuaddau a chanolfannau cymunedol er budd trigolion lleol	30
• Gwelliannau o fewn darpariaeth iechyd lleol	27
• Datganoli gwasanaethau i ardaloedd gwledig	26

- 7.2 Mewn ymateb i'r cwestiwn **'Nodwch unrhyw beth yr ydych yn meddwl sydd wedi'i fethu uchod'**, derbyniwyd **26** o sylwadau ychwanegol gan breswylwyr dalgylch Bala a Phenllyn. Roedd nifer o'r ymatebion ychwanegol yn cynnig sylwadau pellach am y themâu uchod e.e. Cynlluniau i wella rheolaeth parcio (n=3); creu swyddi gwerth uchel (n=2); datblygu cynlluniau i gwrdd ag anghenion pobl ifanc yr ardal (n=2).

O'r sylwadau a oedd yn nodi rhywbeth arall am yr ardal, y themâu mwyaf poblogaidd oedd:

Thema	Nifer o ymatebwyr ddaru nodi hyn
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="240 757 948 790">Cynlluniau i wella rhwydwaith llwybrau yn yr ardal</li> </ul>	2

- 7.3 Bydd yr holl sylwadau ychwanegol a dderbynwyd yn cael eu hystyried fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r cynlluniau ardal.

## 8 Camau Nesaf

- 8.1 Yn ystod yr hydref, bydd yr holl adborth yr ydym wedi'i dderbyn gan breswylwyr a sefydliadau dalgylch Bala a Phenllyn yn cael ei defnyddio mewn gweithdai gyda sefydliadau lleol fel rhan o waith i ddatblygu Cynllun Gweithredu Lleol.
- 8.2 Bwriad y Cynllun Gweithredu yw ymgorffori prosiectau a gweithgaredd ystod eang o sefydliadau sydd yn cyfrannu at adfywio a gwella ardal Dalgylch Bala a Phenllyn.
- 8.3 Fel rhan o'r Fframwaith Adfywio, bydd trefniadau ar gyfer monitro a chydlynu'r rhaglen waith yn cael eu sefydlu, gan ystyried strwythurau a trefniadau cydweithio presennol.
- 8.4 Mae'r amserlen ar gyfer camau nesaf o'r gwaith fel a ganlyn:
  - Gweithdai gyda sefydliadau Lleol : Hydref / Tachwedd 2022
  - Cynlluniau Gweithredu Drafft yn cael eu paratoi : Mawrth 2023
  - Derbyn sylwadau neu ychwanegiadau i'r ddogfen ddrafft : Ebrill 2023
  - Cynllun Gweithredu diwygiedig : Ebrill / Mai 2023
  - Trefniadau Cyd-lynu a monitro yn weithredol : Mai 2023
- 8.5 Bydd gwybodaeth pellach am y cynlluniau hyn yn cael eu cyhoeddi ar safle we Cyngor Gwynedd ([www.gwynedd.llyw.cymru](http://www.gwynedd.llyw.cymru)).
- 8.6 Hoffem ddiolch yn fawr i bawb sydd wedi cymryd yr amser i roi eu barn ac i gyfrannu i'r gwaith o wella a chryfhau ein cymunedau.



UK Government Wales  
Llywodraeth y DU Cymru

[www.gwynedd.llyw.cymru](http://www.gwynedd.llyw.cymru) | 01766 771000